LOTTA OLSSON

Samlade sagor

BILDERBOKSMAGI & POESI

Med illustrationer av:

EMMA ADBÅGE
MARIA JÖNSSON
OLOF LANDSTRÖM
MARIA NILSSON THORE
CHARLOTTE RAMEL
MATILDA RUTA

BONNIER
CARLSEN

Lotta vid Karlaplan.

Omslagsbilden i sin helhet.
Oljemålning av Olof Landström.

TACK

till alla medverkande upphovspersoner, Lilla Piratförlaget och Rabén & Sjögren

LOTTA OLSSON SAMLADE SAGOR
© Text: Lotta Olsson 2026
© Bild: Respektive illustratör 2026
© Omslagsporträtt: Olof Landström 2026
Illustration omslagets baksida: Maria Jönsson
© Foto: s. 270 samt s. 279 Porträtt av Samuel Unéus;
s. 278 »Jojje och Lotta« av Ulrica Zwenger;
s. 278 *Bakgårdens Orkester*
(pressbild Skottes Musikteater) av Britt Mattsson;
Övriga foton: Lotta Olsson
© Musik: Georg »Jojje« Wadenius 2016;
s. 62 *Du lilla valp*, s. 76 *Pizza* och
s. 202 *Det händer ibland* publicerade med tillstånd
av Annika Wadenius Ehrlich

Formgivning: Caroline Linhult
Urval: Eva Dahlin, Daniela Villa och Sara Hedenberg
Repro omslagsbild samt ill. till *Mitt bland stjärnor*:
Italgraf Media, Stockholm

Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag 2026
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@bonniercarlsen.se
www.bonniercarlsen.se

Tryckt av Livonia Print, Lettland 2026
ISBN 978-91-7981-572-1
Tryckning 1

MIX
Papper | Bidrar till ansvarsfullt skogsbruk
FSC® C002795

Bland kattpoeter och jättemyrslokar

Lotta Olssons poetiska barnboksvärldar befolkas av oräkneliga älskvärda figurer och filurer, gestaltade i en stilsäker språkdräkt. Här finns kattpoeten, jättemyrsloken och en hundvalp som äter strumpor.

KATTPOETEN kliver in i flickan Ellas tillvaro i Lotta Olssons allra första barnbok, *Prata persilja* (1999). Han tar henne med till det fantasieggande bokstavslandet som Maria Jönsson har gett sin färgstinna prakt. Där får Ella lära sig hur ord kan skifta betydelse när bokstäver byts ut – en slips blir ett chips och en krokodil en krokodill. I uppföljaren *Zucchini till en tax* – en ACB-bok (2009) är språket och bokstäverna – som undertiteln antyder – lekfullt upproriska. Här kan ett Z bli ett N och ståtliga S slingra, snarka och svänga sina svansar. Språkglädjen bejakar såväl nonsensdiktningens pigga anslag som den bundna versens välklingande rytm.

”I ALLTINGS KÄRNA FINNS SPRÅKET”

Samarbetet med Maria Jönsson fortsatte i de åtta böckerna om hundvalpen Morris, som successivt upptäcker världen och vågar sig längre och längre bort från det trygga hemmet. Det största dramat i hans liv är kanske när han lämnas ensam hemma i *Morris passar huset* (2002). För trots att han är så liten får han vara ensam jättelänge. Eller?

Till böckerna som det har blivit många av hör också *Liten-sviten*, sex bitvänliga kartongböcker med poesi för de allra yngsta, lekfullt bildsatta av Charlotte Ramel. Med musikalisk tonträff rimmar Lotta Olsson här om äventyr i små barns liv – allt från knappar som är oemotståndligt tryckbara till en påklädningsprocedur med schvung. I *Bilen säger brum* (2012) står ljudhärmande ord i centrum, medan en morgonprocedur rimmas fram i taktfasta tvåradingar i *Här är stora näsan* (2013).

I en annan boksvit för de allra yngsta står små barns känslor i fokus. I fyra böcker med direkta titlar som *Ledsen* (2020) och *Glad* (2021) får läsaren följa med på en resa mellan känslokontraster. Det kan handla om när en kompis tar ett älskat gosedjur, eller hur skrattet studsar upp från magen i lekparken – det är just skiftet mellan känslolägen som utforskas.

»FÖR ETT FÖRFATTARSKAP PRÄGLAT AV LYRISK LEKFULLHET OCH STILISTISK PRECISION, DÄR FÖR-UNDRAN OCH FANTASI MED ORDENS HJÄLP SKAPAR EN VÄRLD SOM KAN BLI 'OÄNDLIGT STOR – OCH MÅNGA'«

Ett mer filosofiskt anslag finns i de åtta böckerna om jättemyr-sloken och hasselmusen, där Maria Nilsson Thores djurporträtt har fått blomma ut såväl i kapitelböcker som Pixi- och bilderböcker. Här kan vänskapen emellanåt sättas på prov, som i *Lämnad ensam* (2015), där myrsloken känner sig övergiven när hasselmusen drar i väg på kurs med mullvaden.

Det stora i livets alla vardagliga ögonblick är temat för allkonstverket *Livet är nu* (2016), illustrerat av Charlotte Ramel. Här blir dikternas musikalitet extra påtaglig genom tonsättningar av Jojje Wadenius. Den har en kusin i *Sov min lilla hjärtansgris* (2026), med ömsint godnattpoesi praktklädd i Matilda Rutas färgglädje. I sysslingen *Promenad* (2013) får en pojke och hans pappa ta del av hur olika människors liv kan te sig, rikt gestaltade av Maria Jönsson.

Ett filosofiskt undersökande av världen sker också i Lotta Olssons och Olof Landströms fyra gemensamma bilderböcker, där poetiska betraktelser sker i eftertänksamma verser och mjuka akvarellbilder. Livets förunderlighet i det lilla och det stora får en hyllning i *Mitt bland stjärnor* (2016), som skildrar jordens skapelse och utveckling. I alltings kärna finns språket, och ordens betydelse betonas också i andra böcker. I *Så växer världen* (2020), illustrerad av Maria Nilsson Thore, växer världen bokstavligen i takt med att ett barn erövrar ett språk.

Få svenska poeter har berikat små barns liv med så mycket poesi som Lotta Olsson. För detta är hon mångfaldigt prisbelönad. Hon har hyllats för de finstämda, finurliga och filosofiska dikterna, för ett precist, melodiskt och elegant språk. En djupt grundad känsla för stil och det lyriska är återkommande i prisnomineringar. När Svenska Akademien tilldelade Lotta Olsson sitt pris till framstående författare av barn- och ungdomslitteratur var det just ”för ett författarskap präglat av lyrisk lekfullhet och stilistisk precision, där förundran och fantasi med ordens hjälp skapar en värld som kan bli ’oändligt stor – och många’”.

Åsa Warnqvist
Chef på Svenska Barnboksinstitutet

Innehåll:

Mitt bland stjärnor ..... *s. 8*

Morris passar huset ..... *s. 12*

Här är stora näsan ..... *s. 24*

Ledsen ..... *s. 34*

Valpar ..... *s. 60*

Du lilla valp ..... *s. 61*

Prata persilja ..... *s. 64*

Pizza ..... *s. 72*

Lämnad ensam ..... *s. 78*

Tänk ..... *s. 112*

Glad ..... *s. 116*

I morgon ..... *s. 142*

Sov min lilla hjärtansgris ..... *s. 144*

Zucchini till en tax ..... s. 150

Bilen säger brum ..... s. 182

Den ensamma taxen Maximilian ..... s. 194

Det händer ibland ..... s. 200

Trappor ..... s. 204

Så växer världen ..... s. 206

Min älsklingsfärg ..... s. 234

Kärlek ..... s. 235

Promenad ..... s. 236

Ropa ditt namn ..... s. 268

Frågor till Lotta ..... s. 270

Register ..... s. 280

Barnböcker av Lotta Olsson – lista ..... s. 281

MITT BLAND STJÄRNOR

Illustration: Olof Landström

Rymden rymmer allt i världen.
Mycket mörk och väldig är den.
Natten råder överallt.
Allt är stort och tyst och kallt.

Men i mörkret, rymden, natten,
blänker något blått av vatten.
Som en liten blågrön boll,
med en sol på lagom håll.

Mitt bland stjärnor och planeter,
meteorer och kometer,
mitt i svarta ingenting,
svävar vattenklotet kring.

Vattnet kom ur blixt och dunder.
Explosion – och så ett under!
Just på jorden blev det vått.
Livet såg att det var gott.

Djupt i oceanens strömmar
drömdes någons första drömmar.
Bara där – men efter hand
ville några upp på land.

Många sorters liv och typer
kryllar nu och krälar, kryper,
kravlar, kraxar, flaxar, går,
simmar, stimmar, sover, står.

Massa löss och möss och maskar,
tusenfotingar som traskar,
smått som föds och stort som dör,
fullt med fåglar ovanför.

Elefanter, grå och tunga,
syrsor som vill skymningssjunga,
björn och örn och val och mygg,
ruggig varg med raggig rygg.

Päronträd och pelargoner,
vete, vallmo, majs, meloner,
palmer, mossor, ris och rönn,
sippor, soppar, bambu, lönn.

Krokodiler, surikater,
hönor, hundar, undulater …
Fullt med liv från pol till pol.
Alla under samma sol.

Lodjur har sin plats på jorden
i en skog i kalla norden.
Lejon: på en het savann.
Kackerlackor: där de kan.

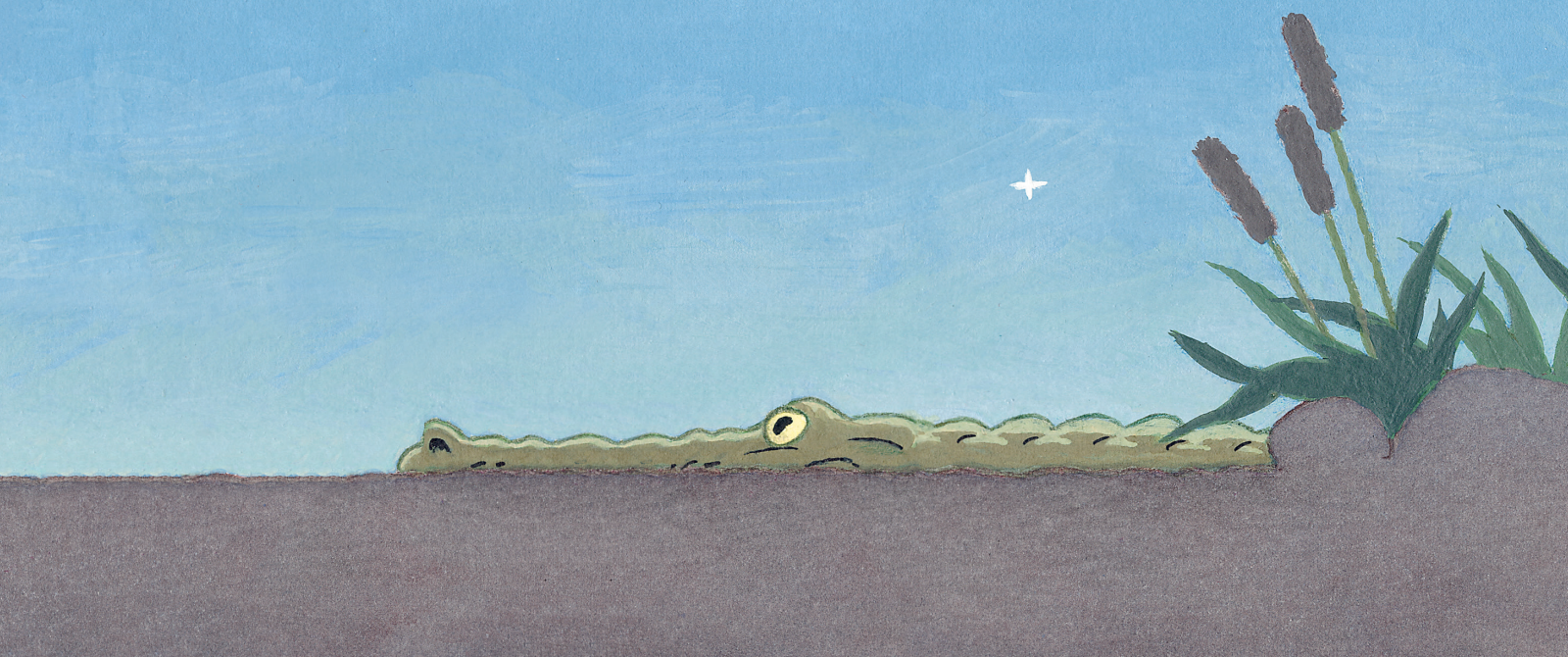

I sin stia bökar grisen.
Räven raskar över isen,
till sin lya någonstans.
Loppor hoppar i hans svans.

Vilka myllrar där i backen?
Myriader myror – stacken
sticker upp vid stocken där.
Myrans hela värld är här.

Stacken, stigen, samla föda …
Märker musslan myrans möda?
Musslans värld är hård och hal.
Musslans värld är musslans skal.

Träden på savannen anar
ingenting om frusna granar.
Knappast någon sjöhäst tror
på en värld där det bor kor.

Varje värld är lika verklig,
lika olik, lika märklig.
Myra, mussla, ko och gran:
ingens värld är likadan.

Ofödda i ägg och magar
vet i många, långa dagar
allt om världen där och då,
mörk och våt och varm
– men så!

Plötsligt är det dags: de lämnar
ägg och mage. Världen rämnar!
Plötsligt föds de, och vad sker?
Världen vidgas ännu mer.

Här är havet. Här är vinden.
Här är mjuka mammakinden.
Här är fågelpappans mask.
Här är sol och snö och slask.

Här är allt för första gången:
skrattet, gråten, fågelsången.
Här är dagen som ska gry.
Allas värld är alltid ny.

Här är ilska, rädsla, lycka.
Här är allt som man kan tycka.
Här är hunger, mättnad, hopp.
Här är sömn och dröm och kropp.

Här är orden som kan skildra
allt vi ser, förstärka, mildra.
Ord till gräl och poesi,
där de är, är också vi.

Vi – i mörka rymden bor vi.
Somligt vet vi, mycket tror vi.
Allt som föds är alltid först.
Allas värld är alltid störst.

MORRIS PASSAR HUSET

med illustrationer av
MARIA JÖNSSON

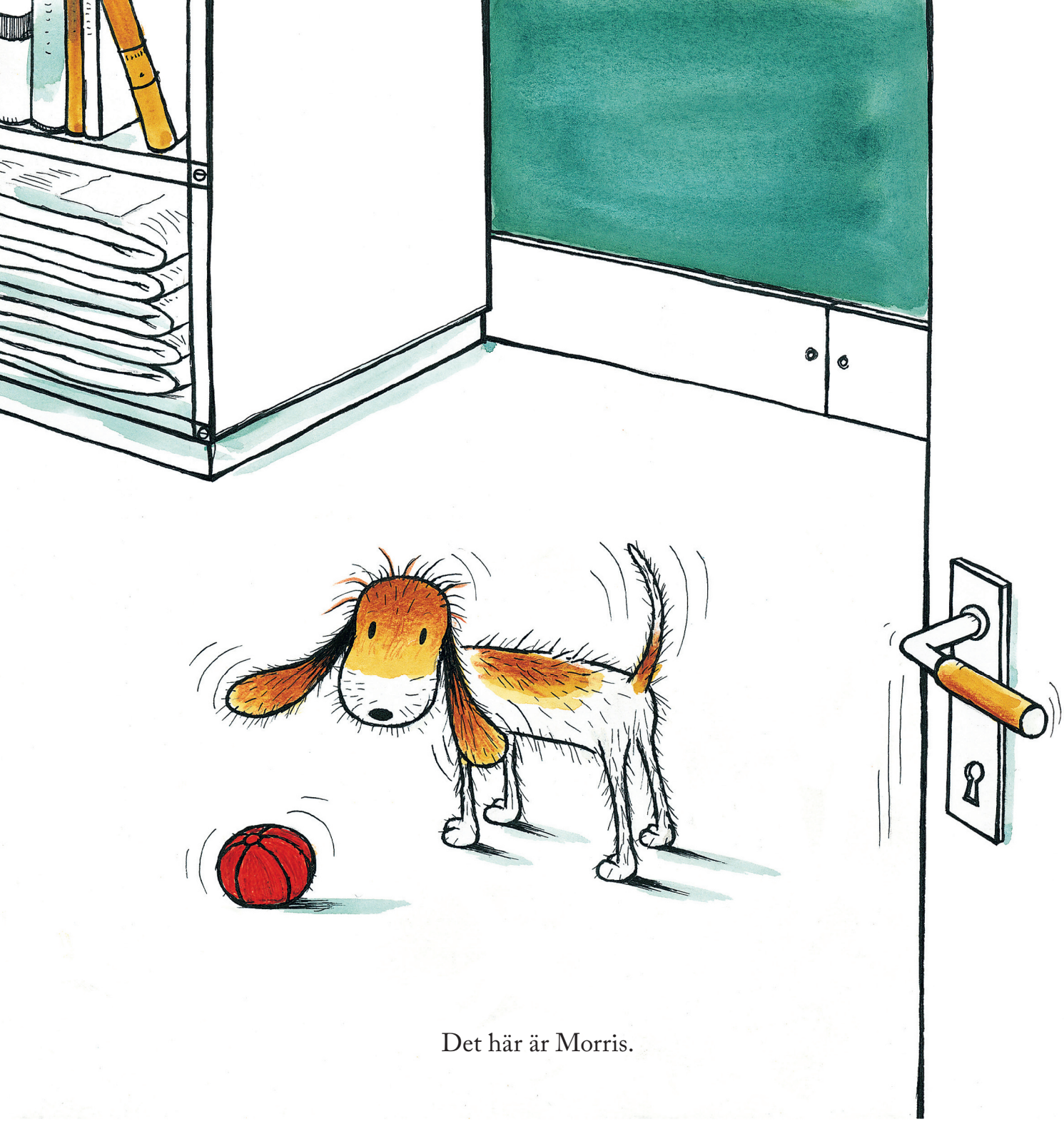

Det här är Morris.

Morris är fyra månader.
Det är inte särskilt gammalt.
Om Morris hade varit en människa,
hade han varit knappt två och ett halvt år.
Det är inte särskilt gammalt det heller.

Morris är för liten för att vara
ensam hemma.
Det tycker Morris matte.
Och det tycker Morris själv.
Alldeles, alldeles för liten.
Men en dag säger Morris matte:
”I dag ska du få passa huset en stund.
Du är så stor nu.”

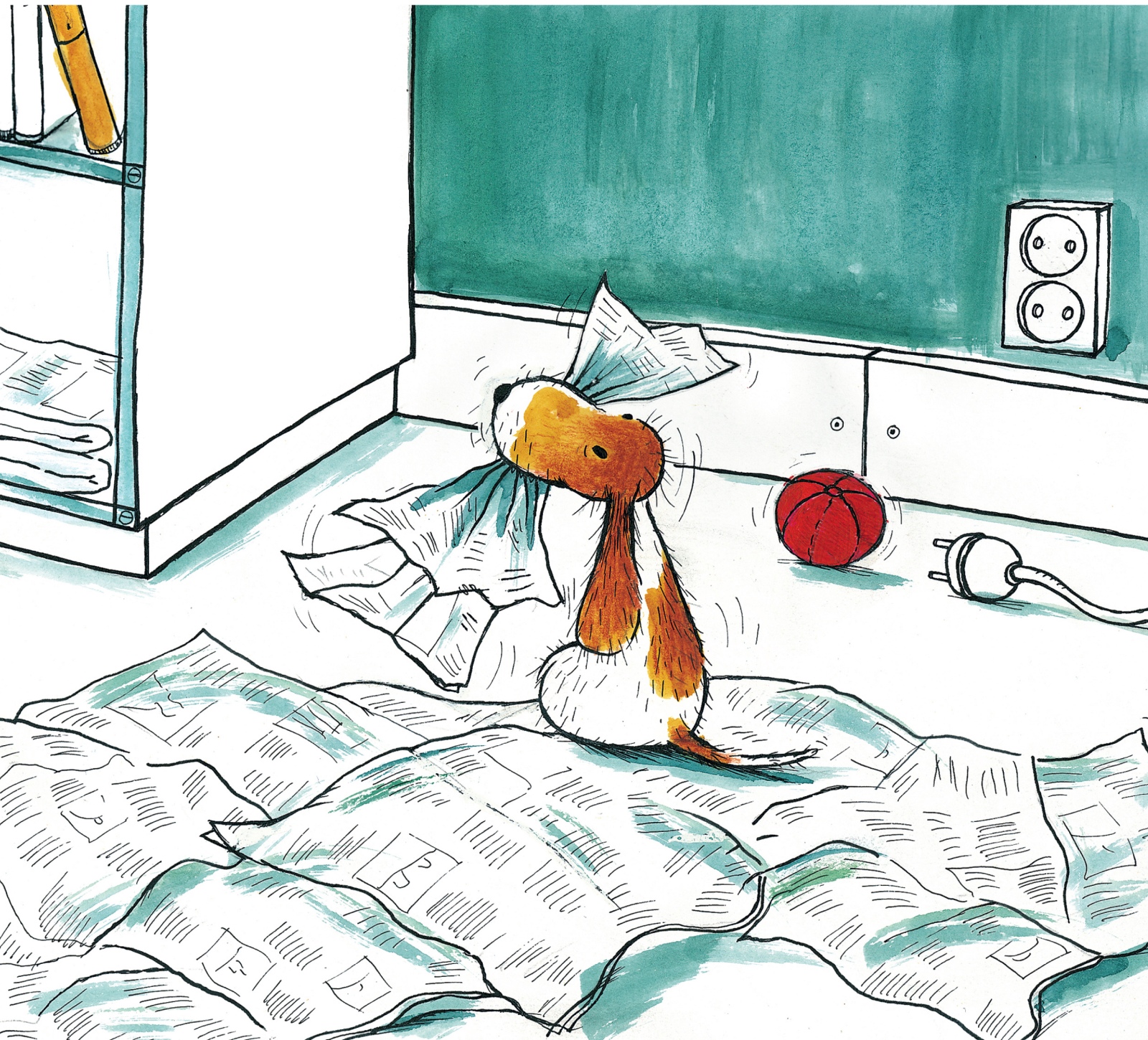

Just nu vill Morris inte vara stor alls.
Just nu vill Morris vara jätteliten.
Alldeles för liten för att passa huset.
Men matte bara klappar honom lite grann
och säger att hon kommer snart.
Och så går hon.
Hon bara går!
Morris är ensam hemma.

Först sitter han i hallen och stirrar
på den stängda dörren. Han tänker
att om han stirrar tillräckligt länge
så kanske den öppnas igen.
Det gör den inte.

Morris blir så arg på den dumma dörren
att han skäller på den en stund.
En ganska lång stund.
Tills han inte orkar skälla mer.
Då blir det alldeles tyst i huset.
Riktigt otäckt tyst.

